Lietas arhīva Nr. A42-00227-18/14
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:0125.A420141317.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 25.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Līga Hāzenfuse,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2016.gada 5.decembra lēmuma Nr.31.2-22.10/7906 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID vai atbildētājs) Nodokļu kontroles pārvalde (turpmāk – NKP) no 2016.gada 15.februāra līdz 4.jūlijam /pers. A/ veica iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) auditu par 2013. un 2014.gadu.

Ar VID NKP Fizisko personu otrās audita daļas vadītājas 2016.gada 4.jūlija lēmumu Nr.31.2-23.12/36243 /pers. A/ papildus aprēķināts IIN 42 856,38 *euro*, soda nauda 12 856,91 *euro* un nokavējuma nauda 9791,83 *euro*.

/pers. A/ minēto lēmumu apstrīdēja.

Ar VID ģenerāldirektores 2016.gada 5.decembra lēmumu Nr.31.2-22.10/7906 nolemts:

1) atcelt 2016.gada 4.jūlija lēmumu Nr.31.2-23.12/36243 daļā par papildu nomaksai noteikto IIN 22 844,32 *euro*, soda naudu 6853,29 *euro* un nokavējuma naudu 4810,02 *euro*;

2) atstāt negrozītu 2016.gada 4.jūlija lēmumu Nr.31.2-23.12/36243 daļā par papildu nomaksai noteikto IIN 20 012,66 *euro*, soda naudu 6003,62 *euro* un nokavējuma naudu 4981,81 *euro*.

Lēmumā secināts, ka /pers. A/, izmantojot AS „Meridian Trade bank" maksājumu sistēmu Contact, 2014.gadā no /pers. D/ saņēma naudas līdzekļus 9050 *euro*. Ne /pers. D/, ne /pers. E/ paskaidrojumi nav konsekventi. Ir sniegta pretrunīga informācija, /pers. A/ nav sniegusi informāciju par darījuma faktiskajiem apstākļiem, nav iesniegti dokumentāri pierādījumi aizdevuma saņemšanas/atmaksas apstiprināšanai. Lēmumā pie 2013.gada un 2014.gada ienākumiem pieskaitīti ienākumi no /pers. F/ – Ls 33 889,56 un 5783,73 *euro*.

[2] 2017.gada 6.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas /pers. A/ pieteikums par lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīts, ka lēmums ir nepamatots. Pieteikuma papildinājumos paskaidrots, ka /pers. D/ notariāli apliecinātā paskaidrojumā tieši un nepārprotami ir paskaidrojis, ka ir atgriezis iepriekš saņemto aizdevumu 9050 *euro* apmērā. /pers. E/ elektroniski sniegtajā paskaidrojumā norādījis, ka summu 9050 *euro* ir aizdevis, lūdzot /pers. D/ veikt maksājumu. Pieteicējai nav zināmi savstarpējie darījumi starp /pers. D/ un /pers. E/, taču paskaidrojumi apliecina, ka pieteicējas saņemtie naudas līdzekļi bija aizdevuma atmaksa.

Audita laikā nebija iespējas iesniegt /pers. F/ notariālo paskaidrojumu, jo viņa dzīvo Krievijā un ilgstoši atradās ārstniecības iestādē. 2017.gada 9.novembrī /pers. F/ bija iespēja notāra klātbūtnē sniegt paskaidrojumu, ka viņas darījumi ar pieteicēju bija tikai un vienīgi aizdevuma atmaksa.

[3] Rakstveida paskaidrojumā VID pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz lēmumā minētajiem argumentiem.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Minētā panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa lietu mutvārdu procesā tiesas sēdē izskata, ja pirmās instances tiesai to lūdzis pieteicējs, trešā persona vai šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts, kā arī atbildētājs – privātpersona lietās par publisko tiesību līgumiem.

Ņemot vērā, ka pieteicēja ir lūgusi lietas izskatīšanu rakstveida procesā *(lietas 103.lapa)*, kā arī to, ka lietā esošie dokumenti ir pietiekami, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmajai un ceturtajai daļai lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[6] Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 1.panta pirmās daļas 3.punktu iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir nodoklis, ar ko apliek fiziskās personas gūtos ienākumus, tostarp, no citiem ienākuma avotiem.

Atbilstoši likuma 3.panta pirmajai daļai ar iedzīvotāju ienākuma nodokli tiek aplikts iekšzemes nodokļu maksātāja taksācijas perioda (kalendārā gada) apliekamo ienākumu apjoms. Šā panta otrā daļa paredz, ka iekšzemes nodokļu maksātāja gada apliekamais ienākums ir viņa gada ienākums, izņemot šā likuma 9.pantā minētos neapliekamos ienākumus, no kura tiek atskaitīti šā likuma 10.pantā noteiktie attaisnotie izdevumi, maksātāja gada neapliekamais minimums, kā arī šā likuma 13.pantā noteiktie atvieglojumi. Savukārt atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta trešās

daļas 21.punktam pie pārējiem fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti citi ienākumi, kas nav minēti šā likuma 9.pantā.

VID pieteicējai veicis IIN auditu par 2013. un 2014.gadu, kā rezultātā pieteicējai noteikti papildus maksājumi budžetā. Pieteicēja nepiekrīt VID viedoklim par ieņēmumiem no /pers. D/ un /pers. F/. Uzskata, ka viņas iesniegtie pierādījumi apliecina, ka ienākumi no /pers. D/ un /pers. F/ ir izsniegto aizdevumu atmaksa. Līdz ar to lietā ir strīds par to, vai pieteicēja auditējamajā periodā ir guvusi no /pers. D/ un /pers. F/ apliekamus ienākumus.

[7] Nav strīda, ka pieteicēja, izmantojot AS „Meridian Trade bank" maksājumu sistēmu Contact, 2014.gadā no /pers. D/ saņēma naudas līdzekļus 9050 *euro*.

Izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, tiesa secina, ka VID pamatoti nav atzinis no /pers. D/ saņemtos līdzekļus par aizdevuma atmaksu. Proti, ne audita sākuma sarunas protokolā, ne nobeiguma sarunas protokolā, ne apstrīdēšanas iesniegumā VID pieteicēja nav paskaidrojusi, kādos apstākļos konkrētā naudas summa /pers. D/ tika aizdota, ar kādu mērķi, vai tika noslēgta rakstveida vienošanās par aizdevuma atmaksas termiņu un procentiem. Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecina aizdevuma faktu, t.i., ne kontu izdrukas, ne citi dokumenti.

Lai arī paskaidrojumā /pers. D/ norāda, ka 2014.gadā pārskaitītie naudas līdzekļi pieteicējai ir aizņēmuma atmaksa, ko /pers. D/ no pieteicējas bija aizņēmies *(lietas 55.lapa)*, taču līdzīgi kā pieteicēja, arī /pers. D/ nav sniedzis detalizētu informāciju par darījuma faktiskajiem apstākļiem. Ņemot vērā, ka /pers. D/ ir citas valsts pilsonis, nav iespējams uzklausīt viņa liecību. Līdz ar to gadījumā, ja /pers. D/ ir sniedzis nepatiesu informāciju, viņam neiestājas tiesiskas sekas. Bez tam, apliecinot, ka ieskaitītie naudas līdzekļi ir aizdevuma atmaksa, viņam neiestājas arī faktisks sekas, t.i., nerodas nekādi finansiāli riski.

Savukārt pieteicēja VID sniegusi diametrāli pretēju informāciju − paskaidrojusi, ka ieņēmumi no /pers. D/ ir aizdevums pieteicējai, ko faktiski izsniedzis /pers. E/ *(lietas 57.lapa)*. Lai arī minēto faktu /pers. E/ apstiprināja Krievijas Federācijas zvērinātas notāres N.A.Bormašenko klātbūtnē, viņa paskaidrotajam tiesa ticamību nepiešķir. Pirmkārt, ne pieteicējas paskaidrojumos VID, ne /pers. D/ paskaidrojumā nav atsauces uz personu /pers. E/. Otrkārt, kā izriet /pers. E/ iesnieguma satura, notāre ir tikai apliecinājusi /pers. E/ paraksta īstumu un, atsaucoties uz Krievijas Federācijas Notariāta pamatlikuma 80.pantu, norādījusi, ka neapliecina dokumentā izklāstītos faktus. Tas nozīmē, ka par dokumenta saturu notāre neatbild. Līdz ar to tas, ka iesniegums apliecināts pie notāra, nepierāda darījuma faktisko esamību. Tāpat tiesa vērš uzmanību, ka šādā gadījumā /pers. E/, ja viņš ir sniedzis nepatiesas ziņas, neiestājas faktiskas vai tiesiskas sekas.

Ņemot vērā darījumā iesaistīto personu nespēju sniegt precīzu informāciju par darījuma faktiskajiem apstākļiem, dokumentālu pierādījumu neesamību aizdevuma faktam, kā arī būtiskās pretrunas starp pieteicējas un /pers. D/ paskaidroto, faktisku un tiesisku seku neesamību nepatiesas informācijas sniegšanas gadījumā, tiesa secina, ka pieteicēja nav spējusi pierādīt, ka 2014.gadā no /pers. D/ saņemtie naudas līdzekļi 9050 *euro* ir iepriekš izsniegta aizdevuma atmaksa.

Ņemot vērā minēto, VID pamatoti secināja, ka /pers. A/ 2014.gadā ir guvusi mantisku labumu 9050 *euro* apmērā, kas saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta trešās daļas 21.punktu ir apliekams ar IIN.

[8] VID kā ar IIN apliekamus ienākumus noteicis no /pers. F/ saņemtos naudas līdzekļus 2013.gadā Ls 33 889,56 apmērā, 2014.gadā 5783,73 *euro* apmērā. Pieteicēja paskaidro, ka no /pers. F/ saņemtie līdzekļi ir naudas aizdevumu atmaksa vai saņemšana. Tiesā iesniegts /pers. F/ 2017.gada 9.novembra paskaidrojums, kas sniegts Maskavas pilsētas notāres Čečuļinas Gaļinas klātbūtnē *(lietas 101.-102.lapa)*.

Līdzīgi kā par darījumu ar /pers. D/, ne audita sākuma sarunas protokolā, ne nobeiguma sarunas protokolā, ne apstrīdēšanas iesniegumā VID, ne pieteikumā tiesai pieteicēja nav paskaidrojusi, kādos apstākļos un kādas naudas summas /pers. F/ tika aizdotas, ar kādu mērķi, vai tika noslēgta rakstveida vienošanās par aizdevuma atmaksas termiņu un procentiem. Tāpat nav paskaidrots, kāpēc pieteicējai radās nepieciešamība no /pers. F/ aizņemties naudas līdzekļus. Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecina aizdevuma faktu /pers. F/, t.i., ne kontu izdrukas, ne citi dokumenti.

Lai arī paskaidrojumā /pers. F/ norāda, ka 2012.−2013.gadā vairākkārtīgi aizņēmusies no pieteicējas naudas līdzekļus *(lietas 101.lapa)*, arī /pers. F/ nav sniegusi detalizētu informāciju par darījuma faktiskajiem apstākļiem. Paskaidrojumā norādīts, ka aizdevums izsniegts pēc mutiskas norunas, taču nav paskaidrots, kur naudas nodošana notikusi. /pers. F/ ir paskaidrojusi, ka savukārt 2014.gadā viņa pieteicējai aizdevusi 7900 USD, taču ne pieteicēja, ne /pers. F/ iemeslu aizdevumam nav izskaidrojušas. Ņemot vērā, ka /pers. F/ ir citas valsts pilsone, nav iespējams uzklausīt viņas liecību. Līdz ar to gadījumā, ja /pers. F/ ir sniegusi nepatiesu informāciju, viņai neiestājas tiesiskas sekas. Bez tam, apliecinot, ka ieskaitītie naudas līdzekļi ir aizdevuma atmaksa, viņam neiestājas arī faktisks sekas, t.i., nerodas nekādi finansiāli riski.

Ņemot vērā darījumā iesaistīto personu nespēju sniegt precīzu informāciju par darījuma faktiskajiem apstākļiem, dokumentālu pierādījumu neesamību aizdevuma faktam, faktisku un tiesisku seku neesamību nepatiesas informācijas sniegšanas gadījumā, tiesa secina, ka pieteicēja nav spējusi pierādīt, ka 2013. un 2014.gadā no /pers. F/ saņemtie naudas līdzekļi Ls 33 889,56 un 5783,73 *euro* ir iepriekš izsniegta aizdevuma atmaksa vai saņemtais aizdevums.

Ņemot vērā minēto, VID pamatoti secināja, ka /pers. A/ 2013. un 2014.gadā ir guvusi mantisku labumu Ls 33 889,56 un 5783,73 *euro* apmērā, kas saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta trešās daļas 21.punktu ir apliekams ar IIN.

[9] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta pirmā daļa noteic, ka atbildību par šā likuma pārkāpumiem nosaka šis likums un citi Latvijas Republikas normatīvie akti.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" $31.^3$ panta pirmā daļa noteic – ja maksātājs, pārkāpdams šā likuma prasības, nav aprēķinājis nodokli no visa apliekamā ienākuma, kas atbilstoši šim likumam ir apliekams ar nodokli, izņemot tos ienākumus, no kuriem nodoklis bija jāietur izmaksas vietā darba devējam vai citai personai, viņam ir jāsamaksā iztrūkstošā nodokļa summa, nokavējuma nauda un soda nauda atbilstoši likumā „Par nodokļiem un nodevām" noteiktajam apmēram.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmā daļa noteic, ka par nodokļu revīzijā (auditā) konstatēto nodokļu pārkāpumu, kura rezultātā ir samazināts budžetā iemaksājamā nodokļa apmērs, nodokļu administrācija nodokļu maksātājam papildus aprēķina un par labu budžetam piedzen samazināto nodokli un nokavējuma naudu par periodu no konkrētā nodokļa maksāšanas termiņa līdz nodokļu revīzijas (audita) uzsākšanas dienai, un uzliek soda naudu.

Minētā likuma 32.panta piektajā daļā noteikts, ka par šā panta pirmajā daļā minēto nodokļu pārkāpumu, ja budžetā iemaksājamā nodokļa samazinājums pārsniedz 15 procentus no deklarējamās nodokļa summas, vai par šā panta otrajā daļā minēto nodokļu pārkāpumu, ja no budžeta atmaksājamā nodokļa palielinājums pārsniedz 15 procentus no deklarētās pārmaksātās nodokļa summas, soda naudu uzliek 30 procentu apmērā no nedeklarētā budžetā iemaksājamā nodokļa apmēra vai no nepamatoti palielinātā no budžeta atmaksājamā nodokļa apmēra.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrā daļa noteic, ka par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda – no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

Ņemot vērā tiesas uzskaitītos faktus un minētās tiesību normas, pieteicējai pamatoti noteikti 2013.gada un 2014.gada apliekamie ienākumi, kā arī aprēķināts papildus IIN, soda nauda un nokavējuma nauda lēmumā norādītajā apmērā. Tiesa matemātiskas kļūdas aprēķinos nesaskata.

[10] Līdz ar to tiesa secina, ka lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums noraidāms.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nolēma

noraidīt /pers. A/ pieteikumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese L.Hāzenfuse